

Resultaten driekwart vleesrasstieren

W.J.A. Hanekamp (afdeling Veehouder-ij)

75% vleesrasstieren uit een (Piemontese x zwartbont) kruislingvaars moeder en met een Piemontese of Limousin als vader zijn gedurende drie ronden vergeleken. Het systeem is duidelijk in ontwikkeling geweest. Tussen de vaderrassen zijn geen duidelijke verschillen in rendement gevonden. Ook bij kruislingvaarzen moeten vleesrasstieren gebruikt worden die geselecteerd zijn op geboorteproblemen en vleesproduktiegeschiktheid. Het rendement van 75% vleesrasstieren is ook vergeleken met dat van 50% kruislingstieren. Willen de 75% vleesrasstieren meer opleveren dan dient voor het hogere geslachtgewicht en de betere classificatie een duidelijk hogere prijs per kg betaald te worden dan voor 50% kruislingstieren en de mestduur mag niet te lang worden.

Gedurende de zomers van 1988, 1989 en 1990 zijn op ROC De Vlierd kalveren geboren uit 50% vleesrasvaarzen (Piemontese gekruist met zwartbont). Deze kalveren hadden een Piemontese of

Bij de selectie van stieren werd veel nadruk gelegd op de vererving van zo min mogelijk geboortemoeilijkheden.

Limousin stier als vader. Bij de selectie van deze stieren werd veel nadruk gelegd op de vererving van zo min mogelijk geboortemoeilijkheden. In Nederland is een testprogramma voor Piemonteses. Limousin staat bekend vanwege gemakkelijke geboortes. Daar staat tegenover de vaak matige groeisnelheid en de wat sterkere neiging tot vetaanzet bij Limousin kruislingen. Wellicht dat het gebruik van een derde ras een extra positieve invloed kan hebben op de mest- en slachteigenschappen (het zogenaamde heterosis-effect). De 75% vleesrasstierkalveren zijn op De Vlierd gemest.

Piemontese of Limousin als vader

In totaal zijn er 78 stierkalveren opgezet om af te mesten. Hiervan zijn er 8 uitgevallen, 4 wegens beengebreeken en 4 door een andere oorzaak. De meeste uitval (5 stieren) vond plaats in de eerste ronde. Tijdens deze ronde waren er ook 75% vleesrasvaarzen gehuisvest in de afmeststal. Tochtige vaarzen zorgden voor onrust onder de stieren. In de natuurlijk geventileerde afmeststal werden de stieren gehouden in 4 m diepe hokken met een volledige betonrooster vloer. De vreetbreedte per stier was 75 cm. In een hok zaten vijf stieren van eenzelfde vaderras. De stieren zijn per hok afgeleverd waarbij gestreefd is naar een optimale slachtrijpheid. Bij Piemontese waren er 12 en bij Limousin 10 verschillende vaders. Het aantal nakomelingen per vader varieerde van 1 tot 7. De resultaten staan in bijgevoegde tabel.

Slachtresultaten

De afgemeste stieren zijn op het proefbedrijf geboren en afgezet. Om vergelijking met aange-

Tabel 1 Resultaten van 75% vleesrasstieren

Ronde	1988		1989		1990	
	P	L	P	L	P	L
Vader (*)						
Aantal	8	13	20	9	10	10
Mestduur (dagen)	592	593	568	547	548	512
Eindgewicht (kg)	618	638	615	597	608	609
Lichaamsgroei (g/dag)	967	1002	1002	1013	1023	1099
Karkasgroei (g/dag)	621	631	653	613	650	686
Koud geslacht gewicht (kg)	394	396	394	357	380	374
Aanhoudingspercentage	64,0	62,1	64,0	59,8	62,6	61,6
Beveelsheid (U=3,66)	3,74	3,71	3,86	3,36	3,70	3,83
Vetheid (2 ⁺ = 2,33)	2,43	2,86	2,10	3,06	2,19	2,50
Krachtvoer (kg ds/dag)	2,21	2,21	2,85	2,76	2,31	2,30
Snijmais (kg ds/dag)	4,87	5,06	5,27	5,16	5,51	5,41
Droge stof per 100 kg levend gewicht	1,77	1,78	2,00	2,08	1,99	1,93
VEVI per dag	7520	7714	8127	7926	7999	7899
Berekende kg prijs (f)	7,89	7,77	7,93	7,46	7,95	7,74
Berekende opbrengst (f)	3112	3086	3125	2656	3020	2893
Waarde kalf (f)	606	573	737	375	734	787

(*) P = Piemontese en L = Limousin; de moeder is steeds Piemontese x zwartbont

kochte kalveren mogelijk te maken zijn opzetleeftijd en -gewicht aangepast. Uit de vleesstierenvergelijking is gebleken dat kruislingstierkalveren gemiddeld 13 dagen oud zijn bij aankomst op het vleesstierenbedrijf. De mestduur van de stieren uit dit onderzoek is dan ook berekend door van de leeftijd bij slachten 13 dagen af te trekken. Gegevens van de Waiboerhoeve gaven aan dat kruislingstierkalveren (Piemontese x zwartbont) in 13 dagen 2,8 kg in gewicht toenemen. Daarom is het opzetgewicht in deze proef berekend door bij het geboortegewicht 2,8 kg op te tellen. De karkasgroei is berekend door van het geslachtgewicht de helft van het opzetgewicht af te trekken en dan te delen door de mestduur. De leveelsheid en vetheid worden weergegeven in EUROP klassen. Tussen de subklassen is een verschil van 0,33 punten. Uit de tabel blijkt dat gedurende de proef de mestduur is afgenomen terwijl de groei is toegenomen. Vanwege een gewichtskotting van de slachterij boven de 400 kg is er na de eerste ronde bij een lager gewicht afgeleverd. De vetheid van de karkassen is mede daardoor ook minder geworden.

Voeropname

De stieren kregen dagelijks onbeperkt snijmais-kuil en een beperkte hoeveelheid vleesstierenbrok. Tijdens de afmestperiode is de voeropname per hok vastgelegd. De voeropnamegegevens zijn verwerkt totdat de eerste stieren zijn

afgeleverd (gemiddeld over 337 dagen). De gemiddelde droge-stofopname per 100 kg lichaamsgewicht bedroeg 1,92 kg. Gemiddeld werd er 7889 VEVI per dag opgenomen. Het opname traject liep van 208 tot 593 kg. Er is vooral in de tweede ronde wat meer krachtvoer gevoerd omdat de groei in de eerste ronde tegenviel.

Rendement

Voor elke stier is de opbrengst berekend uitgaande van een uitbetalingsschema van voorjaar 1992 met toeslagen en kortingen voor classificatie en gewicht. Niet alleen de opbrengst is van belang maar ook moet rekening gehouden worden met de mestduur. Een langere mestduur geeft immers hogere kosten. Daarom is voor alle 70 nakomelingen een waarde kalf berekend. Hierin wordt de opbrengst gecorrigeerd voor voerkosten (f 1000 met een toeslag van f 3 per dag voor elke dag boven de 484 dagen) en overige kosten (f 1,55 per dag) alsmede een vergoeding voor arbeid (f 0,45 per dag). De waarde van het kalf varieert van f 375 tot f 787.

Vergelijking Piemontese en Limousin

Uit de verschillen tussen de drie rondes blijkt dat het systeem in ontwikkeling is geweest. De cijfers van Piemontese en Limousin kunnen dan ook niet zonder meer gemiddeld worden. Wel zijn er enkele lijnen aan te geven. In de eerste en de

tweede ronde zijn de Limousins duidelijk te vet afgeleverd ondanks het streven naar optimale slachtrijpheid. Kennelijk is het moeilijk om de slachtrijpheid van deze stieren goed in te schatten. Na wat ervaring lukt dit wel beter gezien de resultaten van de derde ronde. Opvallend is verder het lage geslacht gewicht en de slechte classificatie van de Limousin nakomelingen in de tweede ronde. Een verklaring hiervoor is dat deze stieren als nuchterkalf qua type ook al duidelijk minder waren dan de andere kalveren. Dit is ten dele veroorzaakt door een vader die qua vleesproductie beneden het gemiddelde vererfde. Bovendien is er in de tweede ronde al sneller meer vleesstierenbrok gevoerd om een betere groei te krijgen. Vooral de Limousin nakomelingen kregen al op een laag gewicht relatief veel brok. Gezien de wat sterkere neiging tot vetaanzet bij de Limousins is dit toch niet verstandig geweest. De hoeveelheid vleesstierenbrok in de derde ronde komt overeen met een in de praktijk gebruikelijke gift van 3 kg bij 400 kg lichaamsgewicht op een leeftijd van een jaar. Wanneer we de resultaten van de Piemontese en de Limousin nakomelingen uit de eerste en de derde ronde vergelijken halen de Limousins een iets hogere groei. Bij eenzelfde geslacht gewicht is het aanhoudingspercentage iets lager en zijn de karkassen vetter beoordeeld. Daar staat een iets betere beveleedheid tegenover. In de eerste ronde is het verschil in waarde kalf f 33 in het voordeel van de Piemontese terwijl dit verschil in de derde ronde f 53 in het voordeel van de Limousin is. Al met al zijn er geen noemenswaardige verschillen in waarde kalf. Dit betekent dat de wat lagere opbrengst van de Limousin nakomelingen wordt gecompenseerd door de lagere kosten ten gevolge van de kortere mestduur.

Vergelijking 75 en 50% kruislingstieren

Naast de 75% vleesrasstieren zijn er op De Vlierd ook 50% kruislingstieren (Piemontese x zwartbont) gemest met onbeperkt snijmaiskuil en een

beperkte hoeveelheid vleesstierenbrok per dag. Uit de gegevens van bijna 60 stieren bleek een gemiddelde mestduur van 513 dagen, een groei van **1050 g** per dag, een levend eindgewicht van 590 kg en een geslacht gewicht van 359 kg. Het aanhoudingspercentage bedroeg 60,9% en de score voor beveleedheid was 3,36 en voor vetheid 2,44. Wanneer de cijfers uit het onderzoek met deze gegevens vergeleken worden blijkt dat 75% vleesrasstieren gemiddeld een 25 kg hoger geslacht gewicht realiseren en dat ze qua beveleedheid ruim een subklasse hoger scoren dan 50% kruislingstieren. Het aanhoudingspercentage is 2,5% hoger. Wel is de mestduur 50 dagen langer doordat de groei wat lager is. In vergelijking met 50% kruislingstieren nemen 75% vleesrasstieren evenveel energie op voor dezelfde gewichtstoename: 2150 kVEVI voor een groei van 220 naar 560 kg. Over dit gewichtstraject doen de 75% vleesrasstieren bijna een week langer. Ook voor de 50% kruislingstieren is het rendement berekend. Per kg geslacht gewicht werd f 7,68 berekend. De totale opbrengst van deze stieren was f 2761 en de waarde van het kalf kwam uit op f 648. In de eerste ronde is de waarde van het 75% vleesrasstierkalf f 60 lager en in de derde ronde is deze waarde f 110 hoger dan het 50% kruislingstierkalf. Het is belangrijk dat voor een hoger geslachtgewicht en een betere classificatie een hogere kg prijs betaald wordt en dat de mestduur niet al te zeer verlengd wordt.

Conclusie

Ook bij het gebruik van een vleesrasstier op 50% kruislingvaarzen geldt dat er een stier gebruikt dient te worden die weinig geboorteproblemen en een goede vleesproductiegeschiktheid vererft. De 75% vleesrasstieren hoeven niet extreem zwaar te worden in vergelijking met 50% kruislingstieren. Bij nakomelingen van Limousin dient men alert te zijn op vervetting. Te vette stieren worden flink gekort in opbrengstprijs. Dit betekent dat zeker in het begin niet te intensief gevoerd moet worden.